

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ändras. Propositionen hänför sig till genomförandet av ändringarna i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Syftet med ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet är att göra systemet för erkännande av yrkeskvalifikationer smidigare, gynna rörligheten för yrkesutbildade personer, främja patientsäkerheten och stärka patienternas och klienternas ställning inom hälso- och sjukvården.

Det förelås att lagen kompletteras med ändringar och nya bestämmelser med anledning av ändringar i yrkeskvalifikationsdirektivet. I lagen ska det föreskrivas bland annat om införande av ett europeiskt yrkeskort för yrken inom hälso- och sjukvården samt om en varningsmekanism genom vilken de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna kan utbyta information om förbud och begränsningar som avser yrkesutövare. Vidare föreslås det att bestämmelserna om yrkesutbildade personers språkkunskaper preciseras. Det föreslås dessutom att det görs vissa andra nödvändiga ändringar i lagen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	3
1.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer enligt Europeiska unionens lagstiftning.....	3
Nationell lagstiftning.....	3
Europeiska unionens lagstiftning	5
1.2 Ändringar i yrkeskvalifikationsdirektivet.....	6
Europeiskt yrkeskort	6
Partiell rätt att utöva yrke	8
Kontroller av språkkunskaper	8
Elektronisk varningsmekanism	9
Fortbildning och kontinuerlig yrkesmässig utveckling	9
Yrkespraktik	10
Kartläggning av reglerade yrken	10
Elektronisk kommunikation	10
1.3 Bedömning av nuläget	11
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	11
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	14
3.1 Ekonomiska konsekvenser.....	14
3.2 Konsekvenser för organisation och personal	14
3.3 Konsekvenser för olika medborgargrupper.....	14
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	14
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	15
DETALJMOTIVERING	16
1 LAGFÖRSLAG	16
1 kap. Allmänna stadganden	16
2 IKRAFTTRÄDANDE	23
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	23
LAGFÖRSLAG	25
Lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	25
BILAGA	32
PARALLELLEXT	32
Lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	32

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer enligt Europeiska unionens lagstiftning

Nationell lagstiftning

Bestämmelser om beviljande av rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att utöva yrke, om rättigheter och skyldigheter som gäller yrkesutövningen och om tillsyn över yrkesutövare finns i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994, nedan lagen om yrkesutbildade personer) och i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994, nedan förordningen om yrkesutbildade personer).

Med yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården avses den som med stöd av lagen om yrkesutbildade personer har erhållit rätt att utöva yrke (legitimerad yrkesutbildad person) eller tillstånd att utöva yrke (yrkesutbildad person som beviljats tillstånd) samt den som med stöd av lagen om yrkesutbildade personer har rätt att använda i förordningen om yrkesutbildade personer avsedd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården (yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning). Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beviljar rätten att vara verksam som legitimerad yrkesutbildad person samt rätten att använda yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning.

I 2 kap. i lagen om yrkesutbildade personer föreskrivs det om rätten att vara verksam som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Vad som krävs för erhållande av denna rätt beror på om personen i fråga har fullföljt sin utbildning i Finland, i en annan stat inom Europeiska unionen (nedan EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan EES) eller utanför EU- eller EES-området. Förutsättningarna för legitimation och yrkesutövning påverkas även av om personen är medborgare i en stat inom EU eller EES eller i någon stat utanför dessa områden. När det gäller examina som avlagts i en EU- eller EES-stat baserar sig den nationella lagstiftningen på Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (nedan yrkeskvalifikationsdirektivet). Yrkeskvalifikationsdirektivet har genomförts nationellt genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007). När det gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har det i lagen om yrkesutbildade personer inkluderats de behövliga särskilda bestämmelser som beror på yrkeskvalifikationsdirektivet. Bestämmelserna i 2 kap. i lagen om yrkesutbildade personer har huvudsakligen samband med genomförandet av yrkeskvalifikationsdirektivet.

Enligt 6 § i lagen om yrkesutbildade personer beviljas den som är medborgare i en stat inom Europeiska unionen (EU-stat) eller en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) och som har avlagt grundexamen för läkare eller tandläkare i någon annan EU- eller EES-stat än Finland av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan rätt att i Finland utöva läkar- eller tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person.

Enligt 6 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer beviljas den som är medborgare i en EU- eller EES-stat och som på grundval av en utbildning i någon annan EU- eller EES-stat än Finland i staten i fråga har tilldelats ett i unionens bestämmelser om erkännande avsett bevis på formella kvalifikationer som i staten i fråga krävs för erhållande av rätt att utöva specialist- eller specialtandläkaryrket, av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan rätt att i Finland utöva specialist- eller specialtandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person inom de specialistkompetensområden för läkare och tandläkare som nämns i un-

RP 107/2015 rd

ionens bestämmelser om erkännande och som gäller i Finland. Personer som förvärvat yrkeskvalifikationer för provisorer, sjukskötare och barnmorskor beviljas rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården med stöd av 7 § i lagen om yrkesutbildade personer.

Det är fråga om så kallat automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer, vilket innebär att man som villkor för legitimation inte kan ställa andra krav på personen i fråga om yrkeskvalifikationerna än de intyg och andra handlingar enligt direktivet som beviljats av myndigheterna i en annan stat.

Det generella systemet för erkännande omfattar psykolog-, talterapeut-, näringsterapeut-, farmaceut-, hälsovårdar-, fysioterapeut-, laboratorieskötare-, röntgenskötare-, munhygienist-, ergoterapeut-, optiker- och tandteknikeryrkena, som nämns i 8 § i lagen om yrkesutbildade personer. Yrkesutbildade personer som omfattas av den generella ordningen för erkännande ska ha ett i yrkeskvalifikationsdirektivet avsett examensbevis eller något annat utbildningsbevis som ska ges samma innebörd och som i staten i fråga krävs för erhållande av rätt att utöva yrkena i fråga.

I det generella systemet för erkännande jämförs sökandens utbildning med en nationell utbildning. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan i enlighet med 5 § 2 mom. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) vid behov be ett universitet, en högskola eller en annan läroanstalt om ett utlåtande om sökandens studiers likvärdighet och ämnesområden som saknas jämfört med studier i Finland. Om utbildningen väsentligt avviker från motsvarande utbildning i Finland, kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämma en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov för sökanden. Sökanden kan välja om han eller hon vill slutföra en anpassningsperiod eller genomgå ett lämplighetsprov som kompensationsåtgärd. Under en anpassningsperiod ska sökanden utöva yrket under handledning och tillsyn av en legitimerad yrkesutbildad person eller en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning inom samma yrkesgrupp. Närmare bestämmelser om anpassningsperiod och lämplighetsprov finns i 10—12 § i förordningen om yrkesutbildade personer.

Om en medborgare i en EU- eller EES-stat som har avlagt examen för läkare, tandläkare, provisor, sjukskötare eller barnmorska i en EU- eller EES-stat inte uppfyller villkoren för automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer av en orsak som nämns i gemenskapens bestämmelser om erkännande, tillämpas på erkännande av dennes yrkeskvalifikationer bestämmelserna om den generella ordningen för erkännande. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan bestämma att sökanden som kompensationsåtgärd ska slutföra en anpassningsperiod eller genomgå ett lämplighetsprov om utbildningen väsentligt avviker från motsvarande utbildning i Finland.

Utöver de ovannämnda yrkena omfattar den generella ordningen för erkännande de yrkesutbildade personer med skyddad yrkesbeteckning som nämns i 1 § i förordningen om yrkesutbildade personer.

I motsats till vad som gäller medborgare i stater utanför EU- eller EES-området kan man för tillfället inte kräva att medborgare i EU- eller EES-stater uppvisar ett intyg över språkkunskaper som en förutsättning för legitimering. Enligt 18 a § i lagen om yrkesutbildade personer ska alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ha tillräckliga språkkunskaper, vilket innebär tillräckliga kunskaper i finska eller svenska. Anställda yrkesutbildade personers arbetsgivare ansvarar för att personalen har tillräckliga språkkunskaper för att sköta sina uppgifter. Enligt 10, 18 och 20 § i språklagen (423/2003) ska myndigheterna i sin verksamhet självant se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. Enligt 5 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) har en patient rätt att få upplysningar om

RP 107/2015 rd

sitt hälsotillstånd, vårdens och behandlingens betydelse, olika vård- och behandlingsalternativ och deras verkningar samt om andra omständigheter som hänför sig till vården och behandlingen och som har betydelse då beslut fattas om hur patienten ska vårdas. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska ge upplysningar på ett sådant sätt att patienten i tillräcklig utsträckning förstår innebörden av dem. Enligt 2 § i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) ska varje myndighet genom att ordna utbildning och genom andra personalpolitiska åtgärder se till att de anställda har tillräckliga språkkunskaper för att kunna sköta myndighetens uppgifter på det sätt som språklagen och andra lagar förutsätter. Enligt den lagens 3 § ska en myndighet när den anställer tjänstemän eller annan personal förvissa sig om att den som anställs har tillräckliga språkkunskaper.

Europeiska unionens lagstiftning

Ett av EU:s mål är att avskaffa hinder för fri rörlighet för personer och tjänster mellan medlemsstaterna. I artikel 45 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan EUF) säkerställs fri rörlighet för arbetstagare inom unionen. Denna fria rörlighet ska innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor. Den fria rörligheten får begränsas med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Enligt artikel 165 i EUF ska unionen bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som unionen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald. Målen för unionens insatser ska vara att främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider, främja samarbete mellan utbildningsanstalter samt utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem.

Enligt artikel 53.1 i EUF ska Europaparlamentet och rådet, för att underlätta för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet utfärda direktiv som syftar till ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer (nedan yrkeskvalifikationsdirektivet) antogs 2005. Enligt artikel 1 i yrkeskvalifikationsdirektivet fastställs i direktivet de regler enligt vilka en medlemsstat som kräver bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke inom sitt territorium (mottagande medlemsstat) för tillträde till och utövandet av detta yrke ska erkänna sådana yrkeskvalifikationer som förvärvats i en eller flera andra medlemsstater (ursprungsmedlemsstat) och som ger innehavaren av dessa kvalifikationer rätt att där utöva yrket.

De system för erkännande som det föreskrivs om i yrkeskvalifikationsdirektivet är ett system för erkännande som grundar sig på harmonisering av minimikraven på utbildning (systemet för automatiskt erkännande), ett system för erkännande av examina inom den generella ordningen samt ett system som grundar sig på erkännande av yrkeserfarenhet (systemet för yrkeserfarenhet). Genom ändringen av direktivet har det nya system för erkännande som gäller gemensamma utbildningsprinciper lagts till. Yrkena inom hälso- och sjukvården omfattas av antingen systemet för automatiskt erkännande eller den generella ordningen för erkännande.

Ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet ingår i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013. Genom det direktivet ändrades också förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen). Medlemsstaterna ska sätta ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet i kraft nationellt senast den 18 januari 2016.

Innehållet i yrkeskvalifikationsdirektivet och ändringarna behandlas i detalj i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och vissa lagar som har samband med den (RP 22/2015 rd). På grund av ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet föreslås det att det stiftas en helt ny lag om erkännande av yrkeskvalifikationer. Lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer tillämpas på erkännande av yrkeskvalifikationer som en medborgare i en EU-stat har förvärvat i en annan medlemsstat. Lagen tillämpas också på erkännande av yrkeskvalifikationer som grundar sig på avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller något annat avtal som ingåtts mellan EU och dess medlemsstater och en annan part samt på unionens avtal om tredjelandsmedborgares ställning. Om någon annan lag innehåller bestämmelser som avviker från lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer, gäller de i första hand.

1.2 Ändringar i yrkeskvalifikationsdirektivet

Europeiskt yrkeskort

I yrkeskvalifikationsdirektivet ingår nu bestämmelser om ett europeiskt yrkeskort (artiklarna 4a—4e). Med detta avses ett elektroniskt bevis i det informationssystem för den inre marknaden som administreras av kommissionen (International Market Information System, nedan IMI). Det är ett bevis för antingen att yrkesutövaren uppfyller alla nödvändiga villkor för att temporärt och tillfälligt tillhandahålla tjänster i en mottagande medlemsstat eller att yrkeskvalifikationerna erkänts för etablering i en mottagande medlemsstat.

Enligt artikel 4 a i direktivet ska medlemsstaterna på begäran av innehavare av en yrkeskvalifikation utfärda ett europeiskt yrkeskort till dem, under förutsättning att kommissionen har antagit relevanta genomförandeakter. Förutsättningarna för att ett europeiskt yrkeskort ska kunna införas är att det ska finnas betydande rörlighet eller potential för betydande rörlighet för yrket i fråga, att de berörda aktörerna ska ha uttryckt tillräckligt intresse och att det yrke eller den utbildning som utformats för ett visst yrke ska vara reglerat i ett stort antal medlemsstater. I genomförandeakterna anges de yrken för vilka yrkeskort införs. Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/983 av den 24 juni 2015 kommer yrkeskort att införas för sjukskötar-, provisors- och fysioterapeutyrkena.

När ett europeiskt yrkeskort har införts för ett visst yrke genom genomförandeakter får innehavare av en relevant yrkeskvalifikation välja antingen att ansöka om ett sådant kort eller att använda det förfarande för ansökan om beslut om erkännande som gäller för tillfället. En innehavare av en yrkeskvalifikation kan således välja om han eller hon ansöker om ett europeiskt yrkeskort eller ett skriftligt beslut om erkännande av yrkeskvalifikationerna.

I artikel 4b i direktivet föreskrivs det om ansökan om ett europeiskt yrkeskort och skapande av en akt i IMI. Ursprungsmedlemsstaten ska göra det möjligt för en innehavare av en yrkeskvalifikation att ansöka om ett europeiskt yrkeskort genom ett online-verktyg som tillhandahålls av kommissionen och som automatiskt skapar en IMI-akt för den sökande i fråga. Inom en vecka efter mottagandet av ansökan ska ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet be-

RP 107/2015 rd

kräfta mottagandet av ansökan och informera den sökande om handlingar som eventuellt saknas.

I förekommande fall ska ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet utfärda kompletterande intyg. Ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet ska kontrollera om den sökande är lagligt etablerad i ursprungsmedlemsstaten och om alla nödvändiga handlingar som har utfärdats i ursprungsmedlemsstaten är giltiga och äkta. Om det finns skäligen grund för tvivel får ursprungsmedlemsstaten begära bestyrkta kopior av handlingarna från den sökande.

I artikel 4d som fogats till direktivet föreskrivs det om utfärdande av yrkeskort för etablering och temporärt och tillfälligt tillhandahållande av tjänster enligt artikel 7.4, dvs. tjänster som har konsekvenser för folkhälsa och säkerhet. Om innehavaren av en yrkeskvalifikation avser att etablera sig i en annan medlemsstat eller att tillhandahålla tjänster temporärt och tillfälligt i en annan medlemsstat, ska ursprungsmedlemsstaten fullfölja alla förberedande steg vad gäller den sökandes enskilda akt som skapats i IMI, och den mottagande medlemsstatens behöriga myndighet ska utfärda det europeiska yrkeskortet.

Ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet ska inom en månad vid utfärdandet av ett europeiskt yrkeskort kontrollera de inlämnade styrkande handlingarnas äkthet och giltighet i IMI-akten. Denna tidsperiod ska påbörjas vid mottagandet av de saknade handlingarna eller, om inga övriga handlingar begärts, vid utgången av den tidsfrist på en vecka som anges i artikel 4b.3. Ursprungsmedlemsstaten ska utan dröjsmål överföra ansökan till den mottagande medlemsstatens behöriga myndighet. I de fall som grundar sig på systemet för automatiskt erkännande ska en mottagande medlemsstat inom en månad från mottagande av den ansökan som överförts av ursprungsmedlemsstaten besluta huruvida den ska utfärda ett europeiskt yrkeskort. Om det finns skäligen grund för tvivel får den mottagande medlemsstaten begära ytterligare uppgifter, eller en bestyrkt kopia av en handling från ursprungsmedlemsstaten som denna ska tillhandahålla senast två veckor efter det att begäran inlämnats.

När det gäller fall som omfattas av den generella ordningen för erkännande ska den mottagande medlemsstaten, inom två månader från den dag den mottar den ansökan som överförts av ursprungsmedlemsstaten, besluta huruvida den ska utfärda ett europeiskt yrkeskort. Om det finns skäligen grund för tvivel får den mottagande medlemsstaten begära ytterligare uppgifter eller en bestyrkt kopia av en handling från ursprungsmedlemsstaten som denna ska tillhandahålla senast två veckor efter inlämnandet av begäran. Om den mottagande medlemsstaten inte får de nödvändiga ytterligare uppgifter som den har rätt att kräva från ursprungsmedlemsstaten eller den sökande, kan den vägra att utfärda ett kort. En sådan vägran ska vara motiverad.

I artikel 4e i direktivet föreskrivs det om behandling av och tillgång till uppgifter om det europeiska yrkeskortet. Ursprungsmedlemsstatens och den mottagande medlemsstatens behöriga myndigheter ska i god tid uppdatera den berörda IMI-akten när det gäller uppgifter om disciplinära åtgärder eller straffrättsliga påföljder som rör begränsning eller förbud och som påverkar den verksamhet som utövas av innehavaren av ett europeiskt yrkeskort inom ramen för direktivet. Sådana uppdateringar ska innefatta radering av uppgifter som inte längre behövs. Innehavaren av det europeiska yrkeskortet och de behöriga myndigheter som har tillgång till den berörda IMI-akten ska utan dröjsmål informeras om alla uppdateringar. Innehållet i de uppdaterade uppgifterna ska vara begränsat till 1) yrkesutövarens identitet, 2) det berörda yrket, 3) uppgifter om den nationella myndighet eller domstol som har fattat beslutet om begränsningen eller förbudet, 4) begränsningens eller förbudets räckvidd samt 5) den period som begränsningen eller förbudet gäller.

Tillgången till uppgifter i IMI-akten ska vara begränsad till ursprungsmedlemsstatens och den mottagande medlemsstatens behöriga myndigheter. De behöriga myndigheterna ska informera

RP 107/2015 rd

innehavaren av det europeiska yrkeskortet om innehållet i IMI-akten, om innehavaren begär det.

De uppgifter som anges på det europeiska yrkeskortet ska vara begränsade till de uppgifter som krävs för att fastställa innehavarens rätt att utöva det yrke för vilket det utfärdats, nämligen innehavarens förnamn, efternamn, födelsedatum och födelseort, formella kvalifikationer och den tillämpliga ordningen, berörda behöriga myndigheter, kortnummer, säkerhetsdetaljer och referensuppgifter om giltig identitetshandling. Uppgifter om yrkeserfarenhet eller kompensationsåtgärder som genomgått av innehavaren av det europeiska yrkeskortet ska ingå i IMI-akten.

Medlemsstaterna ska se till att innehavaren av ett europeiskt yrkeskort har rätt att när som helst utan kostnad begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller radering och blockering av den berörda IMI-akten. Innehavaren ska informeras om denna rätt när det europeiska yrkeskortet utfärdas, och därefter påminnas om den vartannat år. Påminnelsen ska skickas automatiskt via IMI.

Utfärdandet av ett europeiskt yrkeskort för etablering ska inte innebära automatisk rätt att utöva ett särskilt yrke om det finns registreringskrav eller andra kontrollförfaranden i den mottagande medlemsstaten.

Arbetsgivare, kunder, patienter och offentliga myndigheter kan kontrollera äktheten och giltigheten hos ett europeiskt yrkeskort som kortinnehavaren uppvisar för dem.

Partiell rätt att utöva yrke

I artikel 4f i yrkeskvalifikationsdirektivet föreskrivs det om partiellt tillträde. Partiellt tillträde innebär att en person inte får rätt att utöva all verksamhet som förknippas med yrket i fråga, utan att han eller hon får en begränsad rätt att arbeta med vissa uppgifter.

Den mottagande medlemsstatens behöriga myndighet ska från fall till fall bevilja partiellt tillträde till en yrkesverksamhet på landets territorium, endast om följande villkor är uppfyllda: 1) yrkesutövaren är fullt kvalificerad att i ursprungsmedlemsstaten utöva den yrkesverksamhet för vilken partiellt tillträde söks i den mottagande medlemsstaten, 2) skillnaderna mellan en lagligen utövad yrkesverksamhet i ursprungsmedlemsstaten och det reglerade yrket i den mottagande medlemsstaten är så stora att tillämpning av kompensationsåtgärder skulle innebära att den sökande måste fullfölja hela det utbildningsprogram som föreskrivs i den mottagande medlemsstaten för att få tillträde till hela det reglerade yrket i den medlemsstaten och 3) yrkesverksamheten kan objektivt särskiljas från andra verksamheter som ingår i det reglerade yrket i den mottagande medlemsstaten.

Ett partiellt tillträde får nekas om detta motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset. Artikel 4 om partiellt tillträde ska inte tillämpas på de yrkesutövare som omfattas av systemet för automatiskt erkännande av deras yrkeskvalifikationer. På partiellt tillträde tillämpas bestämmelserna om den generella ordningen för erkännande.

Kontroller av språkkunskaper

Yrkeskvalifikationsdirektivets artikel 53 om språkkunskaper har skrivits om. Yrkesutövare som får sina yrkeskvalifikationer erkända ska ha nödvändiga språkkunskaper för att utöva yrkesverksamheten i den mottagande medlemsstaten. Arbetsgivarna ska fortsättningsvis ha an-

RP 107/2015 rd

svar för att se till att yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har tillräckliga språkkunskaper för att sköta sina uppgifter. Med stöd av det ändrade direktivet får kontroller införas om arbetsuppgifterna har konsekvenser för patientsäkerheten. Kontroller ska få ske endast efter det att ett europeiskt yrkeskort har utfärdats i enlighet med artikel 4d eller efter det att yrkeskvalifikationen har erkänts. Alla kontroller av språkkunskaper ska stå i proportion till den verksamhet som ska utövas.

Elektronisk varningsmekanism

Enligt yrkeskvalifikationsdirektivets artikel 56a ska de behöriga myndigheterna i en medlemsstat via varning genom den elektroniska varningsmekanismen meddela de behöriga myndigheterna i alla andra medlemsstater om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som omfattas av systemet för erkännande av examina och vars yrkesutövning definitivt eller temporärt har begränsats eller förbjudits av nationella myndigheter eller domstolar. Anmälningsskyldigheten gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som omfattas av automatiskt erkännande och andra personer som utövar verksamhet som har samband med patientsäkerheten och vars yrke är reglerat i medlemsstaten i fråga. De yrkesutövare som avses i varningarna ska skriftligen informeras om dessa beslut om varningar, och de ska kunna överklaga besluten eller ansöka om rättelse av dem enligt nationell rätt.

Enligt artikel 56a.2 ska de behöriga myndigheterna lämna uppgifterna via varning genom IMI senast tre dagar efter dagen för antagande av beslutet om att begränsa eller förbjuda utövandet av yrkesverksamheten i sin helhet eller delvis. Dessa uppgifter ska begränsas till a) yrkesutövarens identitet, b) det berörda yrket, c) uppgifter om den nationella myndighet eller domstol som fattat beslutet om begränsning eller förbud, d) begränsningens eller förbudets räckvidd och e) den period under vilken begränsningen eller förbudet gäller.

Enligt artikel 56a.3 ska de behöriga myndigheterna i en berörd medlemsstat senast tre dagar efter dagen för antagande av domstolens beslut underrätta de behöriga myndigheterna i alla medlemsstater, via varning genom IMI, om de yrkesutövares identitet som har ansökt om erkännande av kvalifikationer enligt direktivet och som senare, enligt domstolar, har visat sig använda falska intyg på yrkeskvalifikationer i detta sammanhang.

Enligt artikel 56a.5 ska de behöriga myndigheterna i samtliga medlemsstater underrättas utan dröjsmål när ett sådant förbud eller en sådan begränsning som avses i punkt 1 har upphört att gälla. För detta ändamål ska den medlemsstat som tillhandahåller uppgifterna i enlighet med punkt 1 också vara skyldig att ange det datum då förbudet eller begränsningen upphör att gälla liksom eventuella ändringar fram till det datumet.

Enligt artikel 56a.6 ska de yrkesutövare som avses i de varningar som skickas till andra medlemsstater skriftligen informeras om dessa beslut om varningar vid samma tidpunkt som varningarna skickas. De kan enligt nationell rätt överklaga besluten eller ansöka om rättelse av dem. De ska dessutom ha tillgång till gottgörelse för eventuell skada som vållas av felaktiga varningar som skickats till andra medlemsstater, och i sådana fall ska besluten om varning antas med förbehållet att de är föremål för rättsliga förfaranden från yrkesutövarens sida.

Fortbildning och kontinuerlig yrkesmässig utveckling

I artikel 22 första stycket b i yrkeskvalifikationsdirektivet fastställs principen om fortbildning (Continuous Professional Development, CPD) för yrkesutbildade personer i reglerade yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården. Medlemsstaterna ska, i enlighet med varje medlemsstats

specifika förfaranden, genom att uppmuntra fortbildning säkerställa att yrkesutövare vars yrkeskvalifikation omfattas av avdelning III kan uppdatera sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så att yrkesinsatsen bibehålls på säker och effektiv nivå och för att hålla sig à jour med utvecklingen inom yrket. Avdelning III omfattar läkare, tandläkare, provisorer, sjukskötare och barnmorskor. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de åtgärder som de vidtar för att främja dessa yrkesgruppers fortbildning. Dessutom ska medlemsstaterna utbyta information om bästa praxis när det gäller kontinuerlig yrkesmässig utveckling.

Enligt en utredning som kommissionen låtit göra 2013—2014 kan man genom fortbildning säkerställa att yrkesverksamheten är tidsenlig samt förbättra resultaten och kvaliteten inom vården. I utredningen ges 22 rekommendationer som gäller fortbildningens strukturer, hinder och incitament, ackreditering, samband med patientsäkerheten samt europeiskt samarbete.

Medlemsstaterna ska senast den 18 januari 2016 underrätta kommissionen om de åtgärder som de vidtar för att främja dessa yrkesgruppers fortbildning.

Yrkespraktik

I den nya artikel 55a som fogats till yrkeskvalifikationsdirektivet föreskrivs det om godkännande av yrkespraktik. Om tillträde till ett reglerat yrke i ursprungsmedlemsstaten kräver en avslutad yrkespraktik ska ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet, vid behandling av en ansökan om tillstånd att få utöva det reglerade yrket, erkänna den yrkespraktik som förvärvats i en annan medlemsstat, förutsatt att praktiken är i enlighet med de offentliggjorda riktlinjer som avses i punkt 2 i artikeln, och beakta de yrkespraktiker som förvärvats i ett tredjeland. Medlemsstaterna får i nationell lagstiftning fastställa en rimlig begränsning på den del som kan förvärvas utomlands.

Erkännandet av yrkespraktiken får inte ersätta kraven för att genomgå ett prov och få tillträde till yrket i fråga. De behöriga myndigheterna ska offentliggöra riktlinjer för hur den yrkespraktik som förvärvas i ett annat land ska organiseras och erkännas.

Kartläggning av reglerade yrken

I samband med revideringen av yrkeskvalifikationsdirektivet har man med stöd av artikel 59 i direktivet under ledning av EU-kommissionen genomfört en omfattande kartläggning av regleringen av yrken i EU-länderna. I det sammanhanget har det också gjorts en kartläggning av alla reglerade yrken i Finland. Avsikten med kartläggningen är att bedöma de enskilda yrkena när det gäller för det första behovet av reglering och för det andra huruvida det valda sättet för reglering står i proportion till behovet av reglering.

Elektronisk kommunikation

För att underlätta den elektroniska kommunikationen föreskrivs det i artikel 57 a.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet att medlemsstaterna ska göra det möjligt att slutföra förfaranden för erkännande av examina enkelt, på avstånd och elektronisk väg. Detta betyder att de behöriga myndigheterna först efter att ansökan lämnats in kan kräva att bilagorna till en ansökan lämnas in som officiellt bestyrkta kopior, och endast om det finns grund för tvivel och om det är nödvändigt. Ett sådant krav påverkar inte den tidsfrist som föreskrivs för handläggning av ansökan.

1.3 Bedömning av nuläget

Det föreslås att de nya kraven i yrkeskvalifikationsdirektivet ska fogas till lagen om yrkesutbildade personer.

Under de senaste åren har det fästs allt mer uppmärksamhet vid de bristande språkkunskaperna hos de yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som kommer till Finland från utlandet. När det gäller kunskaperna i finska och svenska hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som kommit till Finland från utlandet har man i samband med tillsynen upptäckt brister som kan äventyra patientsäkerheten. Detta trots att lagen om yrkesutbildade personer förutsätter att alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska ha tillräckliga språkkunskaper och att arbetsgivaren ska ansvara för att de anställda yrkesutbildade personerna har tillräckliga språkkunskaper för att sköta sina uppgifter. I praktiken har det hänt att man på grund av personalbrist har anställt yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården trots att man varit medvetna om deras bristande språkkunskaper. Arbetsgivares praxis när det gäller bedömning av språkkunskaper vid anställning kan variera stort. Både den arbetsgrupp som behandlat beviljandet av rätt att utöva yrke inom hälso- och sjukvården samt uppföljningen och övervakningen av yrkesutövning (Betänkande av övervakningsarbetsgruppen för hälso- och sjukvården, Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2012:8) och den arbetsgrupp som behandlat frågor gällande språkkunskaper inom hälso- och sjukvården (Bedömning av språkkunskaper och komplettering av utbildning som skaffats utanför EU/EES-länderna inom hälsovårdssektorn, Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:5) uttrycker oro över de bristande språkkunskaperna hos de yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som kommer till Finland från utlandet. Språkkunskaper är en central del av yrkesskickligheten hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och en viktig del av patientsäkerheten. Det är nödvändigt att ha tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, inte bara när det gäller arbetet med patienter och klienter utan också bland annat vid dokumentation av klient- och patientuppgifter och i samarbetet mellan yrkesutbildade personer. Det bör dock understrykas att personer som arbetar med olika uppgifter i praktiken behöver språkkunskaper på olika nivå.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet är att göra systemen för erkännande av yrkeskvalifikationer smidigare så att det blir lättare för yrkesutbildade personer att förflytta sig till andra länder i Europa för att arbeta. Avsikten med ändringarna i direktivet har varit att förenkla och modernisera reglerna om rörlighet. Syftet med bestämmelserna om språkkunskaper och varningsmekanism är att främja patientsäkerheten och stärka patienternas och klienternas ställning inom hälso- och sjukvården.

I lagförslaget om erkännande av yrkeskvalifikationer (RP 22/2015) ingår detaljerade bestämmelser om de olika systemen för erkännande i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet. Syftet med den nya allmänna lagen är att genomföra yrkeskvalifikationsdirektivet jämte ändringar, med undantag för de särskilda bestämmelserna om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och veterinärer.

I denna proposition föreslås det att det till lagen om yrkesutbildade personer ska fogas bestämmelser som beror på ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet till den del som bestämmelser om ändringarna behöver ingå i en speciallag när det gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Vid sidan av bestämmelserna i lagen om yrkesutbildade personer ska kompletterande bestämmelser i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer tillämpas.

Det föreslås att det till lagen om yrkesutbildade personer fogas bestämmelser om europeiskt yrkeskort, partiellt tillträde till en yrkesverksamhet och en varningsmekanism. En ändring av bestämmelsen om fortbildningsskyldighet föreslås så att den innehållsmässigt motsvarar direktivets syfte när det gäller att uppmuntra fortbildning.

I lagen om yrkesutbildade personer föreslås det en ny bestämmelse, enligt vilken Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården av grundad anledning ska kunna kräva att medborgare i en annan EU- eller EES-stat visar att de har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska som en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller av rätt att använda yrkesbeteckning. Det föreslås att 18 a § om språkkunskaper i den gällande lagen om yrkesutbildade personer kompletteras för att betona det ansvar som arbetsgivare till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har när det gäller att säkerställa att en yrkesutbildad person har tillräckliga språkkunskaper. Den nivå på språkkunskaperna som krävs av en yrkesutbildad person kan anpassas efter personens uppgifter och behoven hos den del av befolkningen som han eller hon vårdar. Som fortsättning på undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets så kallade språkarbetsgrupps arbete har man inlett ett projekt som koordineras av Tammerfors universitet, inom ramen för vilket man avser skapa en modell för en språkutbildning som är uppbyggd av moduler för att stödja utvecklingen av språkkunskaperna hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

I Sverige ska den behöriga myndigheten, enligt förslaget som gäller implementering av yrkeskvalifikationsdirektivet (SOU 2014:19, s. 329–330), om det av särskild anledning i det enskilda fallet kan antas att en yrkesutövare vars yrkeskvalifikationer har erkänts enligt den nya lagen eller som innehar ett europeiskt yrkeskort saknar nödvändiga kunskaper i det svenska språket, få besluta att kontrollera kunskaperna innan tillträde till yrket beviljas. En sådan kontroll ska således få ske först efter att ett beslut om utfärdande av yrkeskort eller godkännande av yrkeskvalifikationerna har fattats, men innan yrkesutövaren har getts tillträde till yrket genom beslut om legitimation, godkännande eller annat behörighetsbevis. Socialstyrelsen ska få meddela föreskrifter om kontroller av språkkunskaperna hos yrkesutövare inom hälso- och sjukvården utan att kravet på särskild anledning i det enskilda fallet är uppfyllt.

Utöver de ändringar som föranleds av yrkeskvalifikationsdirektivet föreslås det i lagen en ändring för att åtgärda den olägenhet som uppstod i samband med att dubbellegitimeringen av läkare upphörde 2011. Lagen om yrkesutbildade personer ändrades den 1 maj 2011 genom lag 312/2011, och dubbellegitimeringen av läkare slopades. Före lagändringen legitimerades läkare två gånger. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården legitimerade läkaren första gången efter avlagd medicine licentiatexamen. Efter den första legitimeringen fick läkaren utöva yrket endast under ledning och tillsyn av en annan legitimerad läkare. Andra gången legitimerades läkaren efter att ha fullgjort tilläggsutbildning inom primärvården, varefter läkaren fick utöva yrket självständigt. Efter lagändringen legitimeras läkare bara en gång, och efter legitimeringen får de rätt att självständigt utöva yrket.

I lagen som gällde slopande av dubbellegitimeringen fanns inga bestämmelser som skulle gälla de fall där en person hade påbörjat sin läkarutbildning i en annan EU- eller EES-stat innan lagen trätt i kraft eller omedelbart därefter.

Medan förfarandet med dubbellegitimering gällde kunde man i Finland godkänna en läkarexamen som avlagts i en annan EU- eller EES-stat som grund för tilläggsutbildning inom primärvården, eftersom Finlands lagstiftning kände till motsvarande situation. Efter att dubbellegitimeringen slopats känner Finlands lagstiftning inte till situationer där en person har genomgått läkarutbildning men inte får rätt att utöva yrket i utbildningslandet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och social- och hälsovårdsministeriet har blivit kontaktade av personer som har påbörjat studier i medicin i en annan EU- eller EES-stat där det utö-

RP 107/2015 rd

ver examen förutsätts avslutad yrkespraktik för att rätt att utöva yrket ska beviljas. Problemet gäller närmast personer som hade flyttat utomlands, framför allt till Polen och Danmark, för att studera medicin i tron att de efter avlagd examen skulle kunna återvända till Finland för att här fullgöra den praktiska tjänstgöring som krävdes. Det har inte varit möjligt att fullgöra den praktiska tjänstgöringen i studielandet, t.ex. Polen, om kunskaperna i studielandets språk har varit bristfälliga. Studiespråket har i allmänhet varit engelska. Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet kan en person beviljas rätt att utöva läkaryrket i Finland på grundval av en examen som avlagts utomlands, när personen har ett bevis på formella kvalifikationer. Personerna i fråga har examensbevis, men inga handlingar på basis av vilka man i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet skulle kunna bevilja rätt att utöva yrke. Dessa personer har på basis av den då gällande lagstiftningen haft berättigade förväntningar på att studierna ska leda till rätten att utöva yrke.

Det är således, med beaktande av individernas rättsskydd, skäl att åtgärda den olägenhet som föranletts av avsaknaden av övergångsbestämmelse, och det föreslås därför att en bestämmelse om detta ska fogas till lagen.

Studierna för odontologie licentiatexamen ändrades i fråga om studerande som inlett sina studier den 1 augusti 2011 eller därefter så, att examens omfattning är 330 studiepoäng när den tidigare var 300 studiepoäng, och utbildningens längd är 5,5 år, när den är 5 år för de studerande som inlett sina studier tidigare. I utbildningen ingår en sex månader lång praktik. En odontologie licentiat som avlagt den nya examen legitimeras direkt på basis av examen, varefter han eller hon kan arbeta som självständig yrkesutövare. De som inlett sina studier före den 1 augusti 2011 har möjlighet att avlägga examen enligt den gamla examensmodellen, varmed utbildningen tar 5 år. Enligt den tidigare examensmodellen får en odontologie licentiat rätt att arbeta självständigt som tandläkare först efter att ha fullgjort praktisk tjänstgöring efter grundutbildningen. Det beräknas att antalet studerande som deltar i utbildning enligt den tidigare examensmodellen år 2016 är mycket liten.

Lagen om yrkesutbildade personer ändrades från och med den 1 april 2015 genom att en ny 14 c § fogades till lagen. Enligt paragrafen övergick man i fråga om legitimeringen av läkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området till ett förfarande i två faser så, att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården först beslutar om godkännande av sökandens utbildning. Sökanden kan fullgöra den tjänstgöring, genomföra de tilläggsstudier eller genomgå de förhör eller den yrkespraktik som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämmer först efter det att han eller hon fått ett beslut om att utbildningen godkänns. I lagen om yrkesutbildade personer finns för tillfället inga bestämmelser om godkännande av utbildningen för tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området. Detta har lett till oklara situationer när det gäller personer som genomgått in utbildning utanför EU- eller EES-området om det, huruvida redan avlagd behörighetsgivande utbildning ska godkännas, och i vilken utsträckning. Det föreslås att 14 c § i lagen om yrkesutbildade personer ändras så att förfarandet för legitimering av läkare och tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området ska vara så enhetligt som möjligt. År 2016 har legitimeringsförfarandet för tandläkare i en fas och den fördjupade praktik som ingår i de 5,5 år långa studierna etablerats. Det är motiverat också med tanke på sökandenas rättsäkerhet, att legitimeringsförfarandet i två faser i fortsättningen också gäller tandläkare.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Införandet av det europeiska yrkeskortet och av varningsmekanismen ökar behovet av samarbete mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Informationsutbytet mellan medlemsstaterna sker huvudsakligen genom IMI, som upprätthålls av kommissionen. IMI används i samarbetet såväl medlemsstaternas behöriga myndigheter emellan som mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och kommissionen. Kommissionen svarar för administrationen och kostnaderna för utvecklingen av IMI, så detta föranleder inga utgifter för myndigheterna i Finland. Deltagande i utvecklingen av systemet binder dock också de behöriga myndigheternas resurser.

3.2 Konsekvenser för organisation och personal

Ändringarna i direktivet innebär särskilt med tanke på yrkeskortet att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får större ansvar. En ny kundgrupp kommer att vara de som flyttar från Finland till en EU- eller EES-stat för att arbeta och som ansöker om ett europeiskt yrkeskort. Tidsfristerna inom varningsmekanismen ökar arbetsbördan hos Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Den yrkespraktik som föreslås i 6 a § i lagförslaget och som anknyter till legitimeringen av läkare som kommer från en annan EU- eller EES-stat medför ansvar för yrkespraktikens innehåll för universiteten. Innehållet i praktiken ska utgöras av särskild allmänläkarutbildning. Detta anses inte öka universitetens uppgifter eftersom den föreslagna praxis inte avviker från nuläget.

3.3 Konsekvenser för olika medborgargrupper

Utökningen av elektroniska tjänster när det gäller ansökningsfasen i samband med beslut om legitimation och införandet av det europeiska yrkeskortet kommer att göra det lättare för yrkesutbildade personer i andra medlemsstater att söka sig till arbete i Finland. Varningssystemet ger ökade garantier för att ett förbud eller en begränsning som meddelats en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården kommer till finska myndigheters kännedom. Detta gör det möjligt att vid behov ingripa i personens yrkesutövning och således främja patientsäkerheten och hälso- och sjukvårdens klienters ställning och rätt till god vård.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Representeranter för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har deltagit i beredningsgruppens arbete. Under beredningen har man också samarbetat med undervisnings- och kulturministeriet.

Utkastet till regeringens proposition skickades ut på remiss till undervisnings- och kulturministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, justitieministeriet, Helsingfors universitet, Tammerfors universitet, Åbo universitet och Östra Finlands universitet, sjukvårdsdistrikten, Finlands Kommunförbund, KT Kommunarbetsgivarna, Helsingfors stad, Vanda stad, Esbo stad, Tammerfors stad, Åbo stad, Kuopio stad, Uleåborgs stad, Joensuu stad,

RP 107/2015 rd

Jyväskylä stad, Lahtis stad, Raseborgs stad, Hangö stad, Eksote, Finlands Läkarförbund och branschvisa specialistläkarföreningar, Finlands Tandläkarförbund, Finlands Medicinarförbund, Yngre Läkares Förening rf, Tehy rf, Finlands näringsliv, Läkarföretagen rf, Terveystuollon palveluntuottajat ry och landskapet Åland.

Antalet utlåtanden som inkom under den utsatta tidsfristen uppgick till 52. Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positivt till de föreslagna ändringarna. Ändringsförslagen i remissutlåtandena har beaktats vid den slutliga beredningen av propositionen i mån av möjlighet.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och vissa lagar som har samband med den (RP 22/2015 rd). De bestämmelser som föreslås i lagen om yrkesutbildade personer kompletterar bestämmelserna i den allmänna lagen, dvs. lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 kap. Allmänna stadganden

3 a §. *Lagens förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och till övrig nationell lagstiftning samt behörig myndighet.* Det föreslås att det i paragrafen tas in en hänvisning till unionens bestämmelser om erkännande. I lagens gällande 6 § hänvisas det till unionens bestämmelser om erkännande, men bestämmelsen gäller endast läkare och tandläkare. Hänvisningen till unionens bestämmelser om erkännande bör omfatta alla yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården och lagen om yrkesutbildade personer som helhet. Av denna anledning föreslås det att hänvisningen till unionens bestämmelser om erkännande flyttas från 6 § 3 mom. till den nya 3 a §. Det föreslås att det i lagen om yrkesutbildade personer tas in de särskilda bestämmelser som det med anledning av ändringen av direktivet är nödvändigt att tas in i lagen. I övrigt tillämpas lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (/). I den föreslagna paragrafen konstateras det dessutom att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är den behöriga myndighet som avses i yrkeskvalifikationsdirektivet och i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Person som har genomgått sin utbildning i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

6 §. *Rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket med stöd av principen om automatiskt erkännande.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att ordalydelsen motsvarar yrkeskvalifikationsdirektivet när det gäller förutsättningarna för beviljande av rätt att utöva yrke när denna rätt beviljas genom automatiskt erkännande. Ändringen är av teknisk natur.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. upphävs. Det föreslås att hänvisningen till unionens bestämmelser om erkännande flyttas till den nya 3 a § på de grunder som nämns i motiveringen till paragrafen i fråga.

6 a §. *Rätt att utöva läkaryrket för en person som påbörjat studier i medicin i en annan EU- eller EES-stat före 2012.* Enligt den föreslagna paragrafen ska den som före den 1 januari 2012 har påbörjat studier i medicin i någon annan EU- eller EES-stat och som där har avlagt grundexamen för läkare av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan och på de villkor som verket bestämmer beviljas rätt att i Finland utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person under ledning och tillsyn av en legitimerad yrkesutbildad person med rätt att självständigt utöva yrket i fråga. En förutsättning är att avslutad yrkespraktik efter examen är en förutsättning för rätten att utöva läkaryrket i staten i fråga. Begränsad rätt att utöva yrke ska beviljas för en viss tid på tre år. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ha möjlighet att av grundad anledning förlänga den begränsade rätten att utöva yrke. Grundad anledning kan till exempel vara att en person som avlägger yrkespraktik blir föräldraledig, insjuknar eller fullgör värnplikt.

Praktiken ska följa innehållet i den tidigare tilläggsutbildningen inom primärvården, den nuvarande särskilda allmänläkarutbildningen, som definierats i social- och hälsovårdsministeriets förordning 56/2015. Tilläggsutbildningen inom primärvården var tidigare två år lång, men utbildningen har sedermera förlängts till tre år. Praktiken är således tre år arbete på heltid i läkaruppgifter, under ledning och tillsyn av en läkare med rätt att självständigt utöva yrket. Sökanden ska av denna tid arbeta i minst nio månaders tid på en hälsovårdscentral i anställningsförhållande till en kommun eller samkommun och i minst sex månaders tid inom den special-

serade sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ha möjlighet att be universitetet bedöma och godkänna praktikens innehåll. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska bevilja sökanden legitimering på basis av avlagd yrkespraktik. Detta motsvarar situationen före den 1 maj 2011.

Yrkespraktikens innehåll ska i mån av möjlighet följa de riktlinjer för yrkespraktik som krävs i ursprungslandet (artikel 55.1-55.2), så att sökandens möjlighet att få legitimering i ursprungslandet tryggas. Därför ska sökanden hos de behöriga myndigheterna i ursprungslandet försäkra sig om att det arbete som utförs under tiden för legitimeringen för viss tid uppfyller kraven för legitimering i ursprungslandet. Detta har betydelse om sökanden senare vill arbeta i studielandet eller i någon annan EU- eller EES-stat.

Avsikten med den föreslagna paragrafen är att åtgärda den olägenhet som uppstått i och med slopandet av dubbellegitimeringen och avsaknaden av övergångsbestämmelse. Reformen som gällde slopande av dubbellegitimeringen trädde i kraft den 1 maj 2011. Ingen övergångsbestämmelse ingick i lagändringen. Genom den bestämmelse som nu föreslås vill man göra det möjligt att få rätt att utöva yrke också för dem som har påbörjat sina studier i medicin hösten 2011, dvs. genast efter det att den lagändring som gällde slopandet av dubbellegitimeringen trädde i kraft. De personer som bestämmelsen avser har på basis av den då gällande lagstiftningen haft expektansrätt till att studierna ska leda till rätten att utöva yrke.

8 §. *Rätt att utöva yrken inom social- och hälsovården och rätt att använda yrkesbeteckning med stöd av den generella ordningen för erkännande.* I paragrafen finns bestämmelser om rätten för de yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som omfattas av den generella ordningen för erkännande att utöva yrke och att använda yrkesbeteckning i Finland. De yrken inom social- och hälsovården som omfattas av den generella ordningen för erkännande listas i den allmänna motiveringen till denna proposition. I den generella ordningen för erkännande ska sökanden ha ett i yrkeskvalifikationsdirektivet avsett examensbevis eller något annat bevis som i staten i fråga krävs för erhållande av rätt att utöva yrke. I det generella systemet för erkännande jämförs sökandens utbildning med en nationell utbildning. Om utbildningen avviker väsentligt, kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för sökanden bestämma en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov. I 7 § i regeringens proposition med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer föreslås det i enlighet med direktivet förutsättningar under vilka det kan krävas att sökanden genomgår ett lämplighetsprov eller slutför en anpassningsperiod. Under förutsättningarna i 7 § 4 mom. i det lagförslaget kan det bestämmas att sökanden ska delta i såväl en anpassningsperiod som ett lämplighetsprov.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att det ger Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården möjlighet att för sökanden bestämma både en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov.

8 a §. *Partiell rätt att utöva yrke.* Enligt den föreslagna paragrafen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården genom prövning från fall till fall bevilja partiellt tillträde till en yrkesverksamhet som legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, när villkoren i 8 § i regeringens proposition med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer uppfylls. Partiellt tillträde kan inte beviljas personer vars yrkeskvalifikationer erkänns automatiskt. Bestämmelsen om partiellt tillträde ska dock kunna tillämpas när det gäller yrken som omfattas av automatiskt erkännande i sådana situationer då sökandens utbildning inte uppfyller villkoren för automatiskt erkännande. I praktiken kan en person ansöka om erkännande av yrkeskvalifikationer eller om partiellt tillträde till en yrkesverksamhet. Om en obegränsad rätt att utöva yrke inte är möjlig, ska den behöriga myndigheten på eget initiativ undersöka om villkoren för partiellt tillträde uppfylls. Bestämmelsen om partiellt tillträde till

en yrkesverksamhet ska kunna tillämpas också när yrkesutövare tillhandahåller tjänster temporärt eller sporadiskt i enlighet med 9 §.

Partiellt tillträde förutsätter att

- 1) yrkesutövaren är fullt kvalificerad att i ursprungsmedlemsstaten utöva den yrkesverksamhet för vilken partiellt tillträde söks,
- 2) skillnaderna mellan en lagligen utövad yrkesverksamhet i ursprungsmedlemsstaten och det reglerade yrket i Finland är så stora att de kompensationsåtgärder som krävs av sökanden skulle innebära att han eller hon måste fullfölja hela det utbildningsprogram som föreskrivs i Finland för att få tillträde till hela det reglerade yrket,
- 3) yrkesverksamheten kan särskiljas från andra verksamheter som ingår i det reglerade yrket.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska överväga om det är möjligt att för det enskilda reglerade yrket fastställa sådana uppgiftshelheter som kan anges i beslut och på basis av vilka en person kan beviljas partiellt tillträde. En tillämpning av bestämmelsen förutsätter prövning från fall till fall. Ett negativt beslut ska förutsätta att partiellt tillträde kan anses äventyra den allmänna säkerheten eller klient- eller patientsäkerheten.

I motiveringen till lagförslaget om erkännande av yrkeskvalifikationer konstateras det att partiellt tillträde kan komma i fråga till exempel om en talterapeut erbjuder talterapi på ett annat språk än något av Finlands nationalspråk eller om en psykolog arbetar som arbets- eller organisationspsykolog i ursprungsmedlemsstaten.

Beslut om partiellt tillträde fattas dessutom i enlighet med 8 § om den generella ordningen för erkännande i lagen om yrkesutbildade personer. Detta innebär att bestämmelserna om anpassningsperiod och lämplighetsprov i 8 § kan tillämpas på personer som ansöker om partiellt tillträde till en yrkesverksamhet.

8 b § *Språkkunskaper som krävs av en medborgare i en EU- eller EES-stat.* Enligt den nya 8 b § ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ha möjlighet att av grundad anledning som en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller rätt att använda yrkesbeteckning kräva att en medborgare i en EU- eller EES-stat visar att han eller hon har tillräckliga språkkunskaper.

Den föreslagna ändringen grundar sig på ändringar i artikel 53 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Enligt artikeln ska yrkesutövare som får sina yrkeskvalifikationer erkända ha nödvändiga språkkunskaper för att utöva yrkesverksamheten i den mottagande medlemsstaten. Kontroller av språkkunskaper ska begränsas till ett officiellt språk, och de får införas om det yrke som ska utföras har konsekvenser för patientsäkerheten. Kontroller får dock endast ske efter det att ett europeiskt yrkeskort har utfärdats eller efter det att yrkeskvalifikationen har erkänts. Alla kontroller av språkkunskaper ska stå i proportion till den verksamhet som ska utövas.

Både övervakningsarbetsgruppen för hälso- och sjukvården och den av undervisnings- och kulturministeriet tillsatta arbetsgrupp som behandlat frågor gällande språkkunskaper inom hälso- och sjukvården har uttryckt oro över att de yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som kommer till Finland från utlandet har så bristande språkkunskaper att patientsäkerheten äventyras. Detta gäller både yrkesutbildade personer från EU/EES-området och yrkesutbildade personer från stater utanför EU/EES-området. Man har ansett det vara problematiskt att man, i motsats till när det gäller yrkesutbildade personer från stater utanför EU/EES-området, inte har kunnat kräva att personer från andra EU- eller EES-stater ska visa att de har

tillräckliga språkkunskaper som en förutsättning för legitimation. Det har således varit verksamhetsenheterna för hälso- och sjukvård som haft ansvaret för att kontrollera språkkunskaperna. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska enligt 18 a § ha sådana tillräckliga språkkunskaper som förutsätts i de uppgifter han eller hon sköter, så personen själv ska också ansvara för att hans eller hennes språkkunskaper är på en tillräcklig nivå. Riksdagens social- och hälsovårdsutskott ansåg i sitt betänkande (ShUB 45/2014) att det är viktigt att man i samband med genomförandet av yrkeskvalifikationsdirektivet gör en bedömning av behovet av att ändra lagstiftningen för att säkerställa tillräckliga språkkunskaper hos yrkesutbildade personer som kommer från en EU- eller EES-stat.

Med stöd av den nya paragraf som föreslås ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården av grundad anledning kunna kräva bevis på språkkunskaper. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ha möjlighet att självt avgöra när det kräver att en medborgare i en annan EU- eller EES-stat ska visa att han eller hon har tillräckliga språkkunskaper som en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller av rätt att använda yrkesbeteckning. Som grundad anledning ska t.ex. kunna anses en situation där examen har avlagts eller yrkeskvalifikationerna förvärvats någon annanstans än i Finland på ett annat språk än finska eller svenska eller där de allmänbildande studierna har avlagts någon annanstans än i Finland eller på ett annat språk än finska eller svenska. Det ska vara möjligt att kräva bevis på tillräckliga språkkunskaper om verket under ansökningsprocessen får grundade misstankar om att den som vill börja utöva yrket i fråga har otillräckliga språkkunskaper. Säkerställande av tillräckliga språkkunskaper betonas dessutom i den ändring som föreslås i 18 a §.

Inom tillsynsverksamheten har man märkt att bristande språkkunskaper ofta hänger samman med andra brister i yrkesutövningens ändamålsenlighet. Enligt 26 § i den gällande lagen har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården redan nu behörighet att bestämma om påföljder bland annat för försummelse av skyldigheten gällande språkkunskaper enligt 18 a § som en del av den övriga tillsynen över yrkesutövningens ändamålsenlighet.

8 c §. Europeiskt yrkeskort. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om europeiskt yrkeskort. I regeringens proposition med förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer ingår omfattande bestämmelser om ansökan om och utfärdande av yrkeskort samt om den behöriga myndighetens uppgifter och skyldigheter när den behöriga myndigheten i Finland beslutar om utfärdande av yrkeskort och när myndigheten kontrollerar att uppgifterna i IMI-akten är korrekta, begär handlingar som eventuellt saknas och vidarebefordrar ansökan om yrkeskort till den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat för beslut.

Det föreslås att det i paragrafen hänvisas till bestämmelserna i 4 kap. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer och till Europeiska unionens genomförandeförordning. Enligt den föreslagna paragrafen gäller om ansökan om europeiskt yrkeskort, handläggning av ansökningar, utfärdande av yrkeskort, behandling av uppgifter om yrkeskort samt om de övriga uppgifter i anslutning till yrkeskortet som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har i egenskap av behörig myndighet, det som föreskrivs i 4 kap. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer samt i Europeiska unionens genomförandeförordning.

Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/983 kommer yrkeskort att införas för sjukskötare-, provisors- och fysioterapeutyrkena.

8 d §. Erkännande av yrkeskvalifikationer för förstavårdare. I social- och hälsovårdsministeriets förordning om prehospital akutsjukvård (340/2011) finns bestämmelser om den utbildning som krävs av den som arbetar som förstavårdare. Förstavårdare är ett sådant reglerat yrke som avses i yrkeskvalifikationsdirektivet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälso-

vården beslutar om behörighet att arbeta som förstavårdare på basis av bevis på formell behörighet.

9 §. *Temporärt och sporadiskt tillhandahållande av tjänster.* I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om den skriftliga förhandsanmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som en yrkesutövare som är lagligen etablerad i en EU- eller EES-stat är skyldig att göra om han eller hon temporärt eller sporadiskt i Finland börjar tillhandahålla tjänster inom ramen för sitt yrke. Till bestämmelsen har det i enlighet med artikel 4a.4 i yrkeskvalifikationsdirektivet fogats att ett europeiskt yrkeskort som utfärdats till en yrkesutövare fungerar som en sådan förhandsanmälan som avses i momentet.

Enligt förslaget ändras 3 mom. på det sätt som artikel 7.4 i yrkeskvalifikationsdirektivet förutsätter. Enligt den gällande bestämmelsen får Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för att säkerställa patientsäkerheten kontrollera tjänsteleverantörens yrkeskvalifikationer innan tjänsterna tillhandahålls första gången. Kontrollen av yrkeskvalifikationer gäller inte de reglerade yrken som avses i 6 och 7 § i lagen om yrkesutbildade personer och som omfattas av det automatiska erkännandet. Enligt ändringen i direktivet ska en förhandskontroll vara möjlig endast om syftet med kontrollen är att undvika allvarlig skada för tjänstemottagarens hälsa eller säkerhet till följd av att tjänsteleverantören saknar yrkeskvalifikationer och om kontrollen inte går utöver vad som är nödvändigt för detta syfte. Det föreslås att det till paragrafens 3 mom. görs ett tillägg motsvarande ändringen i direktivet.

10 a §. *Yrkespraktik.* Enligt den nya artikel 55a i yrkeskvalifikationsdirektivet ska sådan yrkespraktik som krävs för beviljande av tillträde till ett reglerat yrke erkännas också när den förvärvats i en annan EU- eller EES-stat än den stat där utbildningen skett. Syftet med artikeln är att möjliggöra yrkespraktik i en annan EU- eller EES-stat när avslutad praktik är en förutsättning för tillträde till ett reglerat yrke i ursprungsmedlemsstaten. Den föreslagna paragrafen motsvarar artikel 55 a. I praktiken gäller bestämmelsen tandläkare, för vilka beviljandet av rätt att utöva yrke förutsätter fullgörande av praktisk tjänstgöring.

Erkännande av yrkespraktik ska dock inte ersätta eventuella gällande krav på prov som ska genomföras som en förutsättning för tillträde till ett yrke. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska offentliggöra riktlinjer för hur den yrkespraktik som förvärvas i en annan EU- eller EES-stat ska organiseras och erkännas.

Gemensamma bestämmelser

14 a §. *Bilagor till ansökan.* Det föreslås att paragrafens 4 mom. ändras för att motsvara artikel 57a.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet. I de fall som omfattas av direktivet ska bilagorna till en ansökan inte behöva lämnas in som original eller bestyrkta kopior, om inte Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården särskilt kräver det. Ett sådant krav ska kunna ställas endast om det finns grund för tvivel i fråga om handlingens äkthet och äktheten inte kan säkerställas på något annat sätt. Bestämmelsen i direktivet strävar efter att underlätta elektronisk kommunikation. I praktiken blir det lättare än tidigare för den myndighet som ansvarar för erkännande av yrkeskvalifikationer att säkerställa en persons yrkeskvalifikationer hos den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten genom det elektroniska informationssystemet IMI.

14 c §. *Godkännande av examen för läkare eller tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området som utbildning som leder till läkar- eller tandläkaryrket i Finland.* I fråga om legitimeringen av läkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området övergick man den 1 april 2015 till ett förfarande i två faser, varmed Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården först beslutar om godkännande av sökandens utbildning.

Det föreslås att bestämmelsen ändras för att processen för legitimering av läkare och tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området i fortsättningen ska vara så enhetligt som möjligt. Efter ändringen fattar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården administrativa beslut också om godkännande av utbildningen för tandläkare som fått sin utbildning utanför EU eller EES. När utbildningen har godkänts, kan sökanden inleda den tjänstgöring, de tilläggstudier och förhör samt den yrkespraktik för tandläkare som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämt. Yrkespraktiken fullgörs inom kommunernas och samkommunernas servicesystem. På detta sätt säkerställer man ett motsvarande kunnande som de som utbildats i Finland får såsom en del av tandläkarutbildningen.

18 §. Fortbildningsskyldighet och kontinuerlig yrkesmässig utveckling. Det föreslås att rubriken för 18 § om fortbildningsskyldighet ändras så att där också nämns kontinuerlig yrkesmässig utveckling. I bestämmelsen föreslås det ändringar som till ordalydelsen bättre motsvarar direktivets syfte och ordalydelse.

Det föreslås att det till paragrafens 2 mom. i enlighet med artikel 22 första stycket b i direktivet fogas en skyldighet för arbetsgivare att följa hur yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården utvecklas yrkesmässigt.

18 a §. Språkkunskaper. Enligt paragrafens 1 mom. ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ha sådana tillräckliga språkkunskaper som förutsätts i de uppgifter han eller hon sköter. Enligt vedertagen praxis ansvarar arbetsgivaren för att yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska.

Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt det nya 2 mom. ska säkerställa att personen har språkkunskaper på tillräcklig nivå för de uppgifter han eller hon sköter.

I 10, 18 och 20 § i språklagen (423/2003) föreskrivs det om patientens rätt att använda finska eller svenska. Enligt språklagen ska myndigheterna i sin verksamhet självmant se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. Enligt 2 § i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) ska varje myndighet genom att ordna utbildning och genom andra personalpolitiska åtgärder se till att de anställda har tillräckliga språkkunskaper i enlighet med vad språklagen och andra lagar förutsätter. Enligt den lagens 3 § ska en myndighet när den anställer tjänstemän eller annan personal förvissa sig om att den som anställs har tillräckliga språkkunskaper. I 6 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) föreskrivs det om kommuners och samkommuners skyldighet att ordna hälso- och sjukvårdstjänster på finska och svenska. Enligt 3 § 3 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) ska patientens modersmål och individuella behov samt den kultur som han företräder i mån av möjlighet beaktas i vården och bemötandet. I 3 § 3 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter hänvisas det till de språkliga rättigheterna i språklagen.

Det nya momentet betonar bättre än för närvarande att också privata arbetsgivare har en skyldighet att säkerställa tillräckliga språkkunskaper. Tillräckliga kunskaper i finska eller svenska är en central del av yrkesskickligheten hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och en betydande faktor för patientsäkerheten. Nivån på de språkkunskaper som krävs varierar dock beroende på yrkesgrupp och uppgifter. Den nivå på språkkunskaperna som krävs av en yrkesutbildad person kan anpassas efter uppgifterna och behoven hos den del av befolkningen som personen vårdar. Särskilt de yrkesinriktade språkkunskaperna utvecklas bäst i arbetet. Arbetsgivaren ska kunna anställa en yrkesutbildad person till uppgifter som hans eller hennes språkkunskaper räcker till vid anställningen, och sedan börja stödja utvecklingen av personens språkkunskaper. När det gäller motiveringen till paragrafens 2 mom. hänvisas det dessutom till motiveringen till 8 a §.

Säkerhetsåtgärder

31 a §. *Fråntagande av rätt eller indragning av tillstånd att utöva yrke eller fråntagande av rätt att använda yrkesbeteckning på basis av ett beslut av en annan EU- eller EES-stat.* I paragrafen föreslås det att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ha rätt att ingripa i rätten att utöva yrke på basis av ett beslut av en annan medlemsstat inom EU eller EES utan särskild utredning av grunderna för ingripande enligt den nationella lagstiftningen. Till exempel får en legitimering som erhållits i Sverige på basis av en legitimering av en EES-stat eller Schweiz dras in redan på den grunden att den ursprungliga rätten att utöva yrke har förlorats (Patientsäkerhetslagen 8 kap. 5 §).

En motsvarande bestämmelse finns för närvarande i den nordiska överenskommelsen (Arjeplog-överenskommelsen). Denna möjlighet som föreslås i paragrafen anknyter till det myndighets-samarbete och användningen av den varningsmekanism som avses i yrkeskvalifikationsdirektivet.

39 §. *Ändringssökande.* Det föreslås att ett omnämnande av 31 a och 40 c § fogas till 1, 3 och 5 mom. Således söks ändring i ett beslut som gäller fråntagande av rätt eller tillstånd att utöva yrke eller rätt att använda yrkesbeteckning i enlighet med 31 a §, samt i ett beslut som gäller en varning om vilken det föreskrivs i 40 c §, genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

40 c §. *Varningsmekanism.* Det föreslås att det till lagen fogas en ny paragraf om en varningsmekanism. Paragrafen behövs för att genomföra artikel 56a i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Enligt paragrafens 1 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården till de andra medlemsstaterna lämna en elektronisk underrättelse om säkerhetsåtgärder som tillämpas på rätten för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården att utöva sitt yrke.

Det är fråga om sådana beslut som fattats med stöd av 5 kap. i lagen om yrkesutbildade personer och genom vilka rätten att utöva ett yrke begränsas tills vidare, för en bestämd tid eller för alltid, rätten att utöva ett yrke fråntas för en bestämd tid eller för alltid, tillstånd att utöva ett yrke återkallas, yrkesutövningen förbjuds eller rätten att använda en yrkesbeteckning förbjuds.

Det ska också lämnas underrättelse om ett temporärt förbud som gäller rätten att utöva ett yrke för den tid då behandlingen av ett ärende som gäller säkerhetsåtgärder pågår. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska dessutom lämna en underrättelse om fall där en domstol konstaterat att en person har använt förfalskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationerna för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Underrättelsen ska lämnas via varning genom det elektroniska informationssystem (IMI) som upprätthålls av kommissionen senast tre dygn efter dagen för antagande av ett beslut om förbud, begränsning eller fråntagande av rätt eller dagen för meddelande av domen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utan dröjsmål via IMI meddela ändringar som gäller den i underrättelsen angivna varaktigheten av förbudet, begränsningen eller fråntagandet. Till momentet ska det också fogas en bestämmelse som motsvarar artikel 56 a.7 i yrkeskvalifikationsdirektivet om att radera varningar ur IMI när de inte längre är motiverade.

I artikel 56a.6 förutsätts det att de yrkesutövare som avses i varningarna skriftligen ska informeras om besluten om varningar och att de ska kunna överklaga besluten eller ansöka om rätt-

telse av dem enligt nationell rätt. Det föreslås att denna bestämmelse genomförs så att det i paragrafens 3 mom. föreskrivs om meddelande av skriftligt beslut. Beslutet ska kunna vara separat, men det ska också kunna ingå i det beslut genom vilken man ingriper i rätten att utöva ett yrke.

I samband med reformen av bestämmelserna om sökande av ändring i förvaltningsärenden har 39 § om ändringssökande ändrats genom en lag som träder i kraft den 1 januari 2016 (1024/2015) så, att omprövningsförfarande tillämpas i första instans vid sökande av ändring i alla fall utom när det avser beslut som avses i lagens 25 §, 26 § 2 mom., 27—29 § eller 33 §. I ovannämnda fall, där det är fråga om till exempel begränsning eller fråntagande av rätten att utöva ett yrke eller förbud mot rätten att använda yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, ska omprövningsförfarande inte tas i bruk, utan beslutet överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen. Detta eftersom omprövningsförfarandet kan i onödan fördröja tillgodoseendet av rättssäkerheten i ärenden där det är motiverat att snabbt få ett avgörande av domstolen.

Det föreslås att beslut om varning överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen. Till denna del hänvisas det till bestämmelsen om ändringssökande i 39 §. Enligt artikel 56a.6 i direktivet ska besluten om varning antas med förbehållet att de är föremål för rättsliga förfaranden från yrkesutövarens sida, varför det föreslås att det i momentet föreskrivs att det till varningar ska fogas uppgift om eventuellt ändringssökande.

40 d §. *Lämnande av information till behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater.* Enligt den föreslagna paragrafen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utan hinder av sekretessbestämmelserna ha rätt att till andra behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater lämna ut sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för att de ska kunna sköta sina uppgifter.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska till behöriga myndigheter i andra medlemsstater kunna lämna ut närmare uppgifter och utredningar om de faktorer som ligger bakom varningen. Eftersom det i lagen om yrkesutbildade personer saknas en tydlig norm när det gäller rätten att lämna ut uppgifter, föreslås det att det ska fogas en bestämmelse om detta till lagen. Utlämnande av uppgifter ska endast gälla sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för bedömning av en yrkesutbildad persons yrkesutövnings ändamålsenlighet. Uppgifter som ska lämnas ut kan gälla till exempel en yrkesutbildad persons missbruk av rusmedel, hälsotillstånd eller yrkesmässiga funktionsförmåga. Uppgifterna och utredningarna i fråga är väsentliga när patientsäkerheten och eventuella risker för patientsäkerheten bedöms.

2 Ikraftträdande

Medlemsstaterna är skyldiga att sätta ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet i kraft nationellt senast den 18 januari 2016. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Regeringens proposition ska granskas med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna i grundlagen. De grundläggande fri- och rättigheterna i Finland ingår i 2 kap. i grundlagen (731/1999). Utgångspunkten är att de grundläggande fri- och rättigheterna skyddar varje individ som omfattas av Finlands jurisdiktion oberoende av ålder, kön eller medborgarskap.

RP 107/2015 rd

Enligt 10 § i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottets och förvaltningsutskottets utlåtanden om bestämmelserna om personregister och behandlingen av personuppgifter bör beaktas vid beredningen av speciallagstiftning där sådana bestämmelser ingår. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 14/1998) konstaterat att åtminstone syftet med registreringen, de registrerade uppgifternas innehåll, ändamålen för vilka uppgifterna får användas, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och deras förvaringstider, samt den registrerades rättsskydd hör till de frågor som utifrån bestämmelsen om grundläggande fri- och rättigheter gällande skydd för personer absolut bör regleras. Det samma gäller i vilken utsträckning dessa omständigheter ska regleras och hur ingående på lagnivå. Grundlagsutskottet har senare i sitt utlåtande (GrUU 12/2000 rd) konstaterat att kravet på bestämmelser i lag också gäller möjligheten att överlåta personuppgifter via en teknisk anslutning.

Genom ändringarna i yrkeskvalifikationsdirektivet skapas det inte några nya nationella register. Det europeiska yrkeskortet är i praktiken en elektronisk akt i det elektroniska informationssystem IMI som upprätthålls av kommissionen. I IMI-förordningen 1024/2012, som är förpliktande som sådan, finns det bestämmelser som gäller användningen av IMI i det administrativa samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen. Förordningen innehåller bestämmelser om behandlingen av personuppgifter och om datasäkerhet samt om de registrerades rättigheter och om tillsyn.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. I enlighet med de riktlinjer som riksdagens grundlagsutskott godkänt är det i vissa situationer möjligt att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna i vanlig lagstiftningsordning. Begränsningen ska grunda sig på bestämmelser i lag och den ska vara tillräckligt exakt och noggrant avgränsad.

I den föreslagna 8 c § om europeiskt yrkeskort hänvisas det till 4 kap. i lagförslaget om erkännande av yrkeskvalifikationer, ur vilket bestämmelserna om behandling av uppgifter om yrkeskort ska tillämpas utöver 8 c §.

De föreslagna bestämmelserna om varningsmekanismen och om utlämnande av uppgifter har nära samband med skyddet för privatlivet enligt 10 § och näringsfriheten och rätten till arbete enligt 18 § i grundlagen. De föreslagna bestämmelserna om språkkunskaper har å ena sidan samband med näringsfriheten och rätten till arbete enligt 18 § i grundlagen och å andra sidan med medborgarnas språkliga rättigheter enligt grundlagen. Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa patientsäkerheten, förbättra de behöriga myndigheternas möjligheter att i tid ingripa i verksamhet som äventyrar patientsäkerheten samt främja patienternas ställning och rättigheter inom hälso- och sjukvården.

Regeringen anser att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 6 § 3 mom., sådant det lyder i lag 312/2011,
ändras 6 § 1 mom., 8 § 3 mom., 9 § 1 och 3 mom., 14 a § 4 mom., rubriken för 14 c § det inledande stycket och 2—4 punkten i 14 c § 1 mom., 14 c § 3 mom., 18 § och 39 § 1, 3 och 5 mom., av dem 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 312/2011, 8 § 3 mom., 9 § 1 och 3 mom., 14 a § 4 mom., rubriken för 14 c §, det inledande stycket och 2—4 punkten i 14 c § 1 mom. samt 14 c § 3 mom. sådana de lyder i lag 262/2015 och 39 § 1, 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1024/2015, samt
fogas till lagen nya 3 a, 6 a, 8 a—8 d och 10 a §, till 18 a §, sådan den lyder i lag 1200/2007, ett nytt 2 mom. och till lagen nya 31 a, 40 c och 40 d § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

3 a §

Lagens förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och till övrig nationell lagstiftning samt behörig myndighet

Med unionens bestämmelser om erkännande avses i denna lag bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan *yrkeskvalifikationsdirektivet*, och de anknytande bestämmelserna i kommissionens rättsakter om användningen av delegerade befogenheter och om genomförandet av yrkeskvalifikationsdirektivet.

Om det i denna lag inte finns bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer, ska lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (/) eller yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är den behöriga myndighet som avses i yrkeskvalifikationsdirektivet och i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Person som har genomgått sin utbildning i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

6 §

Rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket med stöd av principen om automatiskt erkännande

Den som är medborgare i en stat inom Europeiska unionen (*EU-stat*) eller en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-stat*), och som på basis av en utbildning i nå-

RP 107/2015 rd

gon annan EU- eller EES-stat än Finland i denna stat har tilldelats ett sådant i unionens bestämmelser om erkännande avsett bevis på formella kvalifikationer som i den staten krävs för erhållande av rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket, beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan rätt att i Finland utöva läkar- eller tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person.

6 a §

Rätt att utöva läkaryrket för en person som påbörjat studier i medicin i en annan EU- eller EES-stat före 2012

Den som före den 1 januari 2012 har påbörjat studier i medicin i en sådan EU- eller EES-stat där avlagd yrkespraktik efter examen är en förutsättning för rätten att utöva läkaryrket, och som där har avlagt grundexamen för läkare, beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan och på de villkor som verket bestämmer rätt att i Finland utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person vid en sådan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) under ledning och tillsyn av en legitimerad yrkesutbildad person med rätt att självständigt utöva yrket i fråga. Rätten att utöva yrke beviljas för tre år.

När sökanden under den tid som föreskrivs i 1 mom. har varit verksam i läkaruppgifter i enlighet med de villkor som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har bestämt, beviljar verket på ansökan sökanden rätt att självständigt utöva läkaryrket i Finland. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan av grundad anledning förlänga den tid om tre år som föreskrivs i 1 mom.

8 §

Rätt att utöva yrken inom social- och hälsovården och rätt att använda yrkesbeteckning med stöd av den generella ordningen för erkännande

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården möjlighet att som kompensationsåtgärder för sökanden bestämma en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer. Sökanden får välja om han eller hon som kompensationsåtgärd vill slutföra en anpassningsperiod eller genomgå ett lämplighetsprov. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan dock under de förutsättningar som anges i 7 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer bestämma att sökanden ska delta i såväl en anpassningsperiod som ett lämplighetsprov. Närmare bestämmelser om anpassningsperioden och lämplighetsprovet utfärdas genom förordning av statsrådet. För lämplighetsprovet tas det ut en avgift enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

8 a §

Partiell rätt att utöva yrke

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beviljar partiell rätt att utöva yrke som legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården när förutsättningarna enligt

RP 107/2015 rd

8 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer uppfylls. På beviljande av partiell rätt att utöva yrke tillämpas dessutom bestämmelserna i 8 § i denna lag om det generella systemet för erkännande.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan neka en sökande partiell rätt att utöva yrke om det är nödvändigt av skäl som har samband den allmänna säkerheten eller klient- eller patientsäkerheten.

8 b §

Språkkunskaper som krävs av en medborgare i en EU- eller EES-stat

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan av grundad anledning, som en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller rätt att använda yrkesbeteckning, kräva att en medborgare i en EU- eller EES-stat visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får inte kräva kontrollen av språkkunskaperna förrän yrkeskvalifikationerna har erkänts eller ett sådant europeiskt yrkeskort som avses i 8 c § har utfärdats.

8 c §

Europeiskt yrkeskort

Bestämmelser om ansökan om europeiskt yrkeskort, handläggning av ansökningar, utfärdande av yrkeskort och behandling av uppgifter om yrkeskort samt om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens övriga uppgifter i anslutning till yrkeskort i egenskap av behörig myndighet finns i 4 kap. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/983 om förfarandet för utfärdande av det europeiska yrkeskortet och tillämpningen av varningsmekanismen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (2005/36/EG).

8 d §

Erkännande av yrkeskvalifikationer för förstavårdare

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beslutar om behörighet att arbeta som förstavårdare på basis av bevis på formella kvalifikationer.

9 §

Temporärt och sporadiskt tillhandahållande av tjänster

En yrkesutövare som är lagligen etablerad i en EU- eller EES-stat och som har laglig rätt att självständigt utöva ett yrke enligt 6—8 §, kan i Finland temporärt eller sporadiskt tillhandahålla tjänster inom ramen för yrket i fråga. Han eller hon ska dock göra en skriftlig förhandsanmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när han eller hon temporärt och sporadiskt i Finland börjar tillhandahålla tjänster inom ramen för sitt yrke. Detsamma gäller en medborgare i en EU- eller EES-stat som har laglig rätt att i någon annan EU- eller EES-stat än Finland självständigt utöva ett i förordning av statsrådet avsett yrke för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning, om han eller hon vill använda denna yrkesbeteckning när han eller hon temporärt eller sporadiskt i Finland tillhandahåller tjänster inom ramen för sitt yrke. Ett europeiskt yrkeskort som utfärdats till en yrkesutövare fungerar som en sådan förhandsanmälan som avses i detta moment.

RP 107/2015 rd

För att säkerställa patientsäkerheten får Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kontrollera tjänsteleverantörens yrkeskvalifikationer innan tjänsterna tillhandahålls första gången. En sådan förhandskontroll får göras endast om syftet med kontrollen är att undvika allvarlig skada för tjänstemottagarens hälsa eller säkerhet till följd av att tjänsteleverantören saknar yrkeskvalifikationer. Kontrollen får inte gå utöver vad som krävs för ändamålet. Kontrollen av yrkeskvalifikationer gäller dock inte de yrkesutövare som avses i 6 och 7 § och som omfattas av det automatiska erkännandet av yrkeskvalifikationer. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska besluta om resultatet av kontrollen inom en månad från det att anmälan om tillhandahållande av tjänster och de handlingar som har fogats till anmälan har mottagits, eller inom motsvarande tid meddela tjänsteleverantören att yrkeskvalifikationerna inte kontrolleras eller att ytterligare utredningar i ärendet behövs. Om ärendets avgörande förutsätter ytterligare utredningar, ska beslutet om resultatet av kontrollen av yrkeskvalifikationerna fattas inom två månader från det att tillräcklig utredning har mottagits. Tillhandahållandet av tjänster kan påbörjas om beslut inte har fattats inom den tid som nämns ovan.

10 a §

Yrkespraktik

Om avslutad yrkespraktik är en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller av rätt att använda yrkesbeteckning, ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården erkänna yrkespraktik som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska offentliggöra riktlinjer för hur den yrkespraktik som förvärvats i en annan medlemsstat eller i tredjeland ska organiseras och erkännas.

14 a §

Bilagor till ansökan

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får kräva en bestyrkt kopia beträffande en utbildning som genomgått i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat endast om det finns skäl att betvivla kopians autenticitet, och saken inte kan säkerställas på något annat sätt. Om en sökande som har genomgått sin utbildning i en stat utanför Europeiska Unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet lägger fram en kopia av en handling, ska kopian vara officiellt bestyrkt i Finland eller i en annan EU- eller EES-stat. Av handlingar som är avfattade på något annat språk än finska, svenska eller engelska ska till ansökan fogas sådana översättningar till finska, svenska eller engelska som översatts av en auktoriserad translator i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat.

14 c §

Godkännande av examen för läkare eller tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området som utbildning som leder till läkar- eller tandläkaryrket i Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården fattar på ansökan beslut om att examen för en läkare eller tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området ska

RP 107/2015 rd

godkännas som utbildning som leder till läkar- eller tandläkaryrket, om läkar- eller tandläkare-examen uppfyller minimikraven. Till ansökan ska sökanden med avvikelse från 14 a § föga följande handlingar:

2) bevis på formella kvalifikationer eller ett bevis över genomförd utbildning som ger rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket,

3) om sökanden har beviljats rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket i någon annan stat än Finland, ett intyg som den behöriga myndigheten i den berörda staten har utfärdat högst tre månader tidigare över att denna rätt inte har begränsats eller fråntagits på grund av grovt fel i yrkesutövningen eller andra motsvarande skäl,

4) om sökanden har utövat läkar- eller tandläkaryrket i en stat som inte för register över läkare eller tandläkare, ett intyg som den behöriga myndigheten i den staten har utfärdat över att den inte registrerar yrkesutövarna i fråga, eller någon annan tillförlitlig utredning om saken, och

Sökanden kan inte fullgöra den tjänstgöring, genomföra de tilläggsstudier eller genomgå de förhör eller den yrkespraktik som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämmer innan verket har fattat beslut om godkännande av utbildningen.

18 §

Fortbildningsskyldighet och kontinuerlig yrkesmässig utveckling

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården är skyldig att upprätthålla och utveckla de kunskaper och färdigheter som utövandet av yrket förutsätter samt att göra sig förtrogen med de bestämmelser och föreskrifter som gäller yrkesutövningen.

Arbetsgivare för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska följa hur dessa personer utvecklas yrkesmässigt och skapa förutsättningar för dem att upprätthålla och utveckla sina kunskaper och färdigheter genom deltagande i behövlig yrkesinriktad fortbildning och andra metoder för yrkesmässig utveckling så att yrkesinsatsen bibehålls på säker och ändamålsenlig nivå.

18 a §

Språkkunskaper

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska säkerställa att personens språkkunskaper är på en tillräcklig nivå för de uppgifter han eller hon sköter.

31 a §

Fråntagande av rätt eller indragning av tillstånd att utöva yrke eller fråntagande av rätt att använda yrkesbeteckning på basis av ett beslut av en annan EU- eller EES-stat

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan frånta en yrkesutbildad person rätten att utöva yrke som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, eller begränsa denna rätt, eller återkalla en yrkesutbildad persons tillstånd att utöva yrke eller frånta en yr-

RP 107/2015 rd

kesutbildad person rätten att använda en skyddad yrkesbeteckning om den yrkesutbildade personen har fått rätten eller tillståndet i Finland efter det att en annan EU- eller EES-stat på basis av samma utbildning har beviljat personen rätten och personen har förlorat rätten eller den har begränsats i den andra EU- eller EES-staten.

39 §

Ändringssökande

Beslut som avses i 25 §, 26 § 2 mom., 27—29, 31 a, 33 och 40 c § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 25—29, 31 a, 33 och 40 c § får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som avses i 25—30 §, 31 a och 40 c § ska iakttas oberoende av ändringssökande.

40 c §

Varningsmekanism

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska underrätta de behöriga myndigheterna i de andra EU- och EES-staterna om begränsning eller frångående av rätten för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården att utöva sitt yrke, om återkallelse av tillstånd att utöva yrket, om förbud mot att utöva yrket och om förbud att använda en yrkesbeteckning, samt om det att en domstol konstaterat att personen i fråga har använt förfälskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationerna för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska lämna underrättelsen som en varning genom det elektroniska informationssystemet (*IMI*) som förvaltas av kommissionen, inom tre dygn från det att beslutet eller domstolens dom om förbudet, begränsningen eller frångandet av rätten meddeladets.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska utan dröjsmål via IMI informera om ändringar i den tid förbudet, begränsningen eller frångandet av rätten uppgetts gälla. Dessutom ska verket radera varningen ur IMI inom tre dygn från det att ett förbud eller en begränsning har upphört att gälla.

Senast den dag en i 1 mom. avsedd varning sänds ska det beträffande varningen meddelas ett skriftligt beslut som riktar sig till den i momentet avsedda personen. Beslutet kan vara separat eller ingå i det beslut om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen. Till en varning som sänts via IMI ska fogas uppgift om eventuellt ändringssökande.

40 d §

Lämnande av information till behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har trots sekretessbestämmelserna rätt att till i behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater lämna ut sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för att de ska kunna sköta sina uppgifter.

RP 107/2015 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 29 oktober 2015

Vid förhinder för statsministern, familje- och omsorgsminister

Juha Rehula

Konsultativ tjänsteman Eila Mustonen

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 6 § 3 mom., sådant det lyder i lag 312/2011,

ändras 6 § 1 mom., 8 § 3 mom., 9 § 1 och 3 mom., 14 a § 4 mom., rubriken för 14 c § det inledande stycket och 2—4 punkten i 14 c § 1 mom., 14 c § 3 mom., 18 § och 39 § 1, 3 och 5 mom., av dem 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 312/2011, 8 § 3 mom., 9 § 1 och 3 mom., 14 a § 4 mom., rubriken för 14 c §, det inledande stycket och 2—4 punkten i 14 c § 1 mom. samt 14 c § 3 mom. sådana de lyder i lag 262/2015 och 39 § 1, 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1024/2015, samt

fogas till lagen nya 3 a, 6 a, 8 a—8 d och 10 a §, till 18 a §, sådan den lyder i lag 1200/2007, ett nytt 2 mom. och till lagen nya 31 a, 40 c och 40 d § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

3 a §

Lagens förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och till övrig nationell lagstiftning samt behörig myndighet

Med unionens bestämmelser om erkännande avses i denna lag bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan yrkeskvalifikationsdirektivet, och de anknytande bestämmelserna i kommissionens rättsakter om användningen av delegerade befogenheter och om genomförandet av yrkeskvalifikationsdirektivet.

Om det i denna lag inte finns bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer, ska lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (/) eller yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är den behöriga myndighet som avses i yrkeskvalifikationsdirektivet och i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Person som har genomgått sin utbildning i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Person som har genomgått sin utbildning i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

6 §

6 §

Rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket med stöd av principen om automatiskt erkännande

Rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket med stöd av principen om automatiskt erkännande

Den som är medborgare i en stat inom Europeiska unionen (EU-stat) eller en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) och som har avlagt grundexamen för läkare eller tandläkare i någon annan EU- eller EES-stat än Finland beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan rätt att i Finland utöva läkar- eller tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person.

Den som är medborgare i en stat inom Europeiska unionen (EU-stat) eller en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat), och som på basis av en utbildning i någon annan EU- eller EES-stat än Finland i denna stat har tilldelats ett sådant i unionens bestämmelser om erkännande avsett bevis på formella kvalifikationer som i den staten krävs för erhållande av rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket, beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan rätt att i Finland utöva läkar- eller tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person.

I denna lag avses med unionens bestämmelser om erkännande bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan yrkeskvalifikationsdirektivet, och de bestämmelser i kommissionens förordningar som ansluter sig till genomförandet av direktivet.

upphävs

6 a §

Rätt att utöva läkaryrket för en person som påbörjat studier i medicin i en annan EU- eller EES-stat före 2012

Den som före den 1 januari 2012 har påbörjat studier i medicin i en sådan EU- eller EES-stat där avlagd yrkespraktik efter examen är en förutsättning för rätten att utöva läkaryrket, och som där har avlagt grundexamen för läkare, beviljas av Tillstånds- och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan och på de villkor som verket bestämmer rätt att i Finland utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person vid en sådan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) under ledning och tillsyn av en legitimerad yrkesutbildad person med rätt att självständigt utöva yrket i fråga. Rätten att utöva yrke beviljas för tre år.

När sökanden under den tid som föreskrivs i 1 mom. har varit verksam i läkaruppgifter i enlighet med de villkor som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har bestämt, beviljar verket på ansökan sökanden rätt att självständigt utöva läkaryrket i Finland. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan av grundad anledning förlänga den tid om tre år som föreskrivs i 1 mom.

8 §

Rätt att utöva yrken inom social- och hälsovården och rätt att använda yrkesbeteckning med stöd av den generella ordningen för erkännande

8 §

Rätt att utöva yrken inom social- och hälsovården och rätt att använda yrkesbeteckning med stöd av den generella ordningen för erkännande

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården möjlighet att för sökanden bestämma en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov på det sätt som anges i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007). Sökanden får välja om han eller hon vill slutföra en anpassningsperiod eller genomgå ett lämplighetsprov som kompensationsåtgärd. Närmare bestämmelser om anpassningsperioden och lämplighetsprovet utfärdas genom förordning av statsrådet. För lämplighetsprovet tas det ut en avgift enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården möjlighet att *som kompensationsåtgärder* för sökanden bestämma en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer. Sökanden får välja om han eller hon som kompensationsåtgärd vill slutföra en anpassningsperiod eller genomgå ett lämplighetsprov. *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan dock under de förutsättningar som anges i 7 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer bestämma att sökanden ska delta i såväl en anpassningsperiod som ett lämplighetsprov.* Närmare bestämmelser om anpassningsperioden och lämplighetsprovet utfärdas genom förordning av statsrådet. För lämplighetsprovet tas det ut en avgift enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

8 a §

Partiell rätt att utöva yrke

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beviljar partiell rätt att utöva yrke som legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården när förutsättningarna enligt 8 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer uppfylls. På beviljande av partiell rätt att utöva yrke tillämpas dessutom bestämmelserna i 8 § i denna lag om det generella systemet för erkännande.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan neka en sökande partiell rätt att utöva yrke om det är nödvändigt av skäl som har samband den allmänna säkerheten eller klient- eller patientsäkerheten.

8 b §

Språkkunskaper som krävs av en medborgare i en EU- eller EES-stat

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan av grundad anledning, som en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller rätt att använda yrkesbeteckning, kräva att en medborgare i en EU- eller EES-stat visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får inte kräva kontrollen av språkkunskaperna förrän yrkeskvalifikationerna har erkänts eller ett sådant europeiskt yrkeskort som avses i 8 c § har utfärdats.

8 c §

Europeiskt yrkeskort

Bestämmelser om ansökan om europeiskt yrkeskort, handläggning av ansökningar, utfärdande av yrkeskort och behandling av uppgifter om yrkeskort samt om Tillstånds-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

och tillsynsverket för social- och hälsovårdens övriga uppgifter i anslutning till yrkeskort i egenskap av behörig myndighet finns i 4 kap. i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/983 om förfarandet för utfärdande av det europeiska yrkeskortet och tillämpningen av varningsmekanismen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (2005/36/EG).

8 d §

***Erkännande av yrkeskvalifikationer för
förstavårdare***

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beslutar om behörighet att arbeta som förstavårdare på basis av bevis på formella kvalifikationer.

9 §

*Temporärt och sporadiskt tillhandahållande
av tjänster*

En yrkesutövare som är lagligen etablerad i en EU- eller EES-stat och som har laglig rätt att självständigt utöva ett yrke enligt 6—8 §, kan i Finland temporärt eller sporadiskt tillhandahålla tjänster inom ramen för yrket i fråga. Han eller hon ska dock göra en skriftlig förhandsanmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när han eller hon temporärt och sporadiskt i Finland börjar tillhandahålla tjänster inom ramen för sitt yrke. Detsamma gäller en medborgare i en EU- eller EES-stat som har laglig rätt att i någon annan EU- eller EES-stat än Finland självständigt utöva ett i förordning av statsrådet avsett yrke för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning, om han eller hon vill använda en i förordning av statsrådet avsedd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning när han eller hon temporärt och sporadiskt i Finland tillhandahåller tjänster inom ramen för sitt yrke.

9 §

*Temporärt och sporadiskt tillhandahållande
av tjänster*

En yrkesutövare som är lagligen etablerad i en EU- eller EES-stat och som har laglig rätt att självständigt utöva ett yrke enligt 6—8 §, kan i Finland temporärt eller sporadiskt tillhandahålla tjänster inom ramen för yrket i fråga. Han eller hon ska dock göra en skriftlig förhandsanmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när han eller hon temporärt och sporadiskt i Finland börjar tillhandahålla tjänster inom ramen för sitt yrke. Detsamma gäller en medborgare i en EU- eller EES-stat som har laglig rätt att i någon annan EU- eller EES-stat än Finland självständigt utöva ett i förordning av statsrådet avsett yrke för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning, om han eller hon vill använda denna yrkesbeteckning när han eller hon temporärt eller sporadiskt i Finland tillhandahåller tjänster inom ramen för sitt yrke. Ett europeiskt yrkeskort som utfärdats till en yrkesutövare fungerar som en sådan förhandsanmälan som avses i detta moment.

Gällande lydelse

För att säkerställa patientsäkerheten får Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kontrollera tjänsteleverantörens yrkeskvalifikationer innan tjänsterna tillhandahålls första gången. Kontrollen av yrkeskvalifikationer gäller dock inte de yrkesutövare som avses i 6 och 7 § och som omfattas av det automatiska erkännandet av yrkeskvalifikationer. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska besluta om resultatet av kontrollen inom en månad från det att anmälan om tillhandahållande av tjänster och de handlingar som har fogats till anmälan har mottagits, eller inom motsvarande tid meddela tjänsteleverantören att yrkeskvalifikationerna inte kontrolleras eller att ytterligare utredningar i ärendet behövs. Om ärendets avgörande förutsätter ytterligare utredningar, ska beslutet om resultatet av kontrollen av yrkeskvalifikationerna fattas inom två månader från det att tillräcklig utredning har mottagits. Tillhandahållandet av tjänster kan påbörjas om beslut inte har fattats eller meddelande inte har lämnats inom den tid som avses ovan.

Föreslagen lydelse

För att säkerställa patientsäkerheten får Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kontrollera tjänsteleverantörens yrkeskvalifikationer innan tjänsterna tillhandahålls första gången. *En sådan förhandskontroll får göras endast om syftet med kontrollen är att undvika allvarlig skada för tjänstemottagarens hälsa eller säkerhet till följd av att tjänsteleverantören saknar yrkeskvalifikationer. Kontrollen får inte gå utöver vad som krävs för ändamålet.* Kontrollen av yrkeskvalifikationer gäller dock inte de yrkesutövare som avses i 6 och 7 § och som omfattas av det automatiska erkännandet av yrkeskvalifikationer. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska besluta om resultatet av kontrollen inom en månad från det att anmälan om tillhandahållande av tjänster och de handlingar som har fogats till anmälan har mottagits, eller inom motsvarande tid meddela tjänsteleverantören att yrkeskvalifikationerna inte kontrolleras eller att ytterligare utredningar i ärendet behövs. Om ärendets avgörande förutsätter ytterligare utredningar, ska beslutet om resultatet av kontrollen av yrkeskvalifikationerna fattas inom två månader från det att tillräcklig utredning har mottagits. Tillhandahållandet av tjänster kan påbörjas om beslut inte har fattats inom den tid som nämns ovan.

10 a §

Yrkespraktik

Om avslutad yrkespraktik är en förutsättning för beviljande av rätt att utöva yrke eller av rätt att använda yrkesbeteckning, ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården erkänna yrkespraktik som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska offentliggöra riktlinjer för hur den yrkespraktik som förvärvas i en annan medlemsstat eller i tredjeland ska organiseras och erkännas.

Gällande lydelse

14 a §

Bilagor till ansökan

Om en kopia av en handling läggs fram, ska kopian vara officiellt bestyrkt i Finland eller i en annan EU- eller EES-stat. En kopia av ett bevis som utfärdats av en finländsk läroanstalt ska vara bestyrkt av läroanstalten. Av handlingar som är avfattade på något annat språk än finska, svenska eller engelska ska till ansökan fogas översättningar till finska, svenska eller engelska som översatts av en auktoriserad translator i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat.

Föreslagen lydelse

14 a §

Bilagor till ansökan

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får kräva en bestyrkt kopia beträffande en utbildning som genomgått i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat endast om det finns skäl att betvivla kopian autenticitet, och saken inte kan säkerställas på något annat sätt. Om en sökande som har genomgått sin utbildning i en stat utanför Europeiska Unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet lägger fram en kopia av en handling, ska kopian vara officiellt bestyrkt i Finland eller i en annan EU- eller EES-stat. Av handlingar som är avfattade på något annat språk än finska, svenska eller engelska ska till ansökan fogas sådana översättningar till finska, svenska eller engelska som översatts av en auktoriserad translator i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat.

14 c §

Godkännande av examen för läkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området som utbildning som leder till läkaryrket i Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården fattar på ansökan beslut om att examen för en läkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området ska godkännas som utbildning som leder till läkaryrket, om läkarexamen uppfyller minimikraven. Till ansökan ska sökanden med avvikelse från 14 a § foga följande handlingar:

2) bevis på formella kvalifikationer eller ett bevis över genomförd utbildning som ger rätt att utöva läkaryrket,

3) om sökanden har beviljats rätt att utöva läkaryrket i någon annan stat än i Finland, ett intyg som den behöriga myndigheten i den staten har utfärdat högst tre månader tidigare

14 c §

Godkännande av examen för läkare eller tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området som utbildning som leder till läkar- eller tandläkaryrket i Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården fattar på ansökan beslut om att examen för en läkare eller tandläkare som fått sin utbildning utanför EU- eller EES-området ska godkännas som utbildning som leder till läkar- eller tandläkaryrket, om läkar- eller tandläkare-examen uppfyller minimikraven. Till ansökan ska sökanden med avvikelse från 14 a § foga följande handlingar:

2) bevis på formella kvalifikationer eller ett bevis över genomförd utbildning som ger rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket,

3) om sökanden har beviljats rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket i någon annan stat än Finland, ett intyg som den behöriga myndigheten i den berörda staten har utfärdat

Gällande lydelse

över att denna rätt inte har begränsats eller fråntagits på grund av grovt fel i yrkesutövningen eller av andra motsvarande skäl,

4) om sökanden har utövat läkaryrket i en stat som inte för register över läkare, ett intyg som den behöriga myndigheten i den staten har utfärdat över att den inte registrerar läkare, eller någon annan tillförlitlig utredning om saken, och

Sökanden kan inte fullgöra den tjänstgöring, genomföra de tilläggsstudier, genomgå de förhör eller fullgöra den praktik för läkare som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämmer förrän verket har fattat beslut om godkännande av utbildningen.

18 §

Fortbildningsskyldighet

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården är skyldig att upprätthålla och utveckla den yrkesskicklighet som utövandet av yrket förutsätter samt att göra sig förtrogen med de stadganden och föreskrifter som gäller yrkesutövningen.

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården skall göra det möjligt för personen i fråga att delta i behövlig yrkesinriktad fortbildning.

18 a §

Språkkunskaper

Föreslagen lydelse

högst tre månader tidigare över att denna rätt inte har begränsats eller fråntagits på grund av grovt fel i yrkesutövningen eller andra motsvarande skäl,

4) om sökanden har utövat läkar- eller tandläkaryrket i en stat som inte för register över *läkare eller tandläkare*, ett intyg som den behöriga myndigheten i den staten har utfärdat över att den inte registrerar yrkesutövarna i fråga, eller någon annan tillförlitlig utredning om saken, och

Sökanden kan inte fullgöra den tjänstgöring, genomföra de tilläggsstudier eller genomgå de förhör eller *den yrkespraktik* som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bestämmer innan verket har fattat beslut om godkännande av utbildningen.

18 §

Fortbildningsskyldighet och kontinuerlig yrkesmässig utveckling

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården är skyldig att upprätthålla och utveckla *de kunskaper och färdigheter* som utövandet av yrket förutsätter samt att göra sig förtrogen med de bestämmelser och föreskrifter som gäller yrkesutövningen.

Arbetsgivare för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska följa hur dessa personer utvecklas yrkesmässigt och skapa förutsättningar för dem att upprätthålla och utveckla sina kunskaper och färdigheter genom deltagande i behövlig yrkesinriktad fortbildning och andra metoder för yrkesmässig utveckling så att yrkesinsatsen bibehålls på säker och ändamålsenlig nivå.

18 a §

Språkkunskaper

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska säkerställa att personens språkkunskaper är på en till-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

räcklig nivå för de uppgifter han eller hon sköter.

31 a §

Fråntagande av rätt eller indragning av tillstånd att utöva yrke eller fråntagande av rätt att använda yrkesbeteckning på basis av ett beslut av en annan EU- eller EES-stat

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan frånta en yrkesutbildad person rätten att utöva yrke som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, eller begränsa denna rätt, eller återkalla en yrkesutbildad persons tillstånd att utöva yrke eller frånta en yrkesutbildad person rätten att använda en skyddad yrkesbeteckning om den yrkesutbildade personen har fått rätten eller tillståndet i Finland efter det att en annan EU- eller EES-stat på basis av samma utbildning har beviljat personen rätten och personen har förlorat rätten eller den har begränsats i den andra EU- eller EES-staten.

39 §

Ändringssökande

Ett beslut som avses i 25 §, 26 § 2 mom., 27—29 eller 33 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 25—29 eller 33 § får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som avses i 25—30 § ska iakttas oberoende av ändringssökande.

39 §

Ändringssökande

Beslut som avses i 25 §, 26 § 2 mom., 27—29, 31 a, 33 och 40 c § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 25—29, 31 a, 33 och 40 c § får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som avses i 25—30, 31 a och 40 c § ska iakttas oberoende av ändringssökande.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

40 c §

Varningsmekanism

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska underrätta de behöriga myndigheterna i de andra EU- och EES-staterna om begränsning eller fråntagande av rätten för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården att utöva sitt yrke, om återkallelse av tillstånd att utöva yrket, om förbud mot att utöva yrket och om förbud att använda en yrkesbeteckning, samt om det att en domstol konstaterat att personen i fråga har använt förfälskade handlingar som intyg på yrkeskvalifikationerna för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska lämna underrättelsen som en varning genom det elektroniska informationssystemet (IMI) som förvaltas av kommissionen, inom tre dygn från det att beslutet eller domstolens dom om förbudet, begränsningen eller fråntagandet av rätten meddelats.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska utan dröjsmål via IMI informera om ändringar i den tid förbudet, begränsningen eller fråntagandet av rätten uppgetts gälla. Dessutom ska verket radera varningen ur IMI inom tre dygn från det att ett förbud eller en begränsning har upphört att gälla.

Senast den dag en i 1 mom. avsedd varning sänds ska det beträffande varningen meddelas ett skriftligt beslut som riktar sig till den i momentet avsedda personen. Beslutet kan vara separat eller ingå i det beslut om förbud eller begränsning som gäller yrkesutövningen. Till en varning som sänts via IMI ska fogas uppgift om eventuellt ändringssökande.

40 d §

Lämnande av information till behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har trots sekretessbestämmelserna rätt att till i behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater lämna ut sådana upp-

RP 107/2015 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*gifter och utredningar som är nödvändiga för
att de ska kunna sköta sina uppgifter.*

Denna lag träder i kraft den 20 .